

Helena Jaakkola

MTK-Kokemäki

Lausunto lomitusuudistus-esitykseen

kirjaamo@stm.fi

STM:n lomitustyöryhmä

STM 044:00/2016

Lomituspalvelut ovat tärkeitä maatalousyrittäjän työstä irtautumiseen ja pitävät yllä työssäjaksamista. Tilakohtaiseen lomitukseen siirtyminen ei sovellu kaikille tiloille. Tila vaatii läsnäoloa lomittajan työajan päätyttyäkin. Kahden tai useamman yrittäjän tiloilla muut yrittäjät paikkaavat lomailijan puuttumista. Jos kaikki joutuvat lomailemaan samaan aikaan, niin kuka hoitaa päivä-, iltana ja yötyöt, kun lomittaja käy välillä kotonaan? Niille tiloille, joissa on vain yksi loma-oikeutettu, tilakohtainen lomitus sopisi hyvin. Voisiko tässä olla maatalousyrittäjällä vapaus valita henkilökohtainen lomitus tai tilakohtainen lomitus?

Lomittajan työaika ei myöskään tulisi laskea taulukkoarvoilla. Lomittajat ovat yksilöitä, ja toisilla menee enemmän aikaa samoihin töihin. Lisäksi tilojen työtavat ovat hyvin erilaisia, vaikka eläinmäärät olisivat samat. Vehmaan lomatoimi on tehnyt tilakäyntejä, joilla he ovat kartoittaneet tilojen työajat. Näin pitäisi toimia jatkossakin, jotta saadaan kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu. Mahdollisesti tilan työajan voisi ilmoittaa myös loma-oikeutettu tai tilalla töissä käyvä lomittaja. Vuosiloman ylityötunneista ei saisi periä maksua. Tärkeintä on, että yrittäjä vapautuu lomallaan tilan töistä ja lomittaja hoitaa yrittäjälle kuuluvan osuuden.

Tasavertaisuus tulisi huomioida myös lomituspalveluissa. Riippumatta siitä, että onko itsejärjestetyssä lomituksessa vai maakunnan, kaikilla tulee olla oikeus maksulliseen lomitukseen eli lisävapaaseen. Lisäksi kaikki eläimet tulee hoitaa. Nykyinen esitys karsii hevostalouden lomitusta karkealla kädellä, sillä alkutuotannon ulkopuolelle jäävät hevoset jäävät nyt hoitamatta, harvalla tilalla on myöskään lomaoikeuteen soveltuvia hevosia riittävästi. Hevostaloudella on merkitystä usealla tilalla ja lomaoikeuden menetys koskee heistä useampaa, jos esitys menee näin läpi.

Lomituspalveluille tulee varata korvamerkittyä rahaa budjettiin. Maataloustuottajat ovat kuitenkin pieni vähemmistö, jotka voivat piankin jäädä leikkauksen kohteeksi. Maakunnan lomituspalveluiden rahoituksen suuruutta voisi määritellä tilojen ja lomitusoikeutettujen lukumäärällä.

Tärkeää on taata lomitusoikeutetuille jatkossakin mahdollisuus irrottautua töistä. Uskaltaako sitä rauhassa lomailla, jos päivittäinen työaika on rajattu 18 tuntiin tilaa kohti, vaikka yrittäjiä olisi useampikin.

Lomittajille tulee sallia myös osa-aikainen työ. Kokopäivätyö lomittajana on monelle aivan liian raskasta, kun työtunteja voi tulla yli 10h ja matkoihin mennä neljäkin tuntia. Tilan töistä huolehtiminen ilman isäntäväkeä kuormittaa lomittajaa henkisesti enemmän. Nautarekisteri-ilmoitukset tulee hoitaa myös tietokantaan kolmen päivän sisällä, pystyykö lomittaja niitä hoitamaan, kun isäntäväki on poissa? Lomittajien koulutuksen tarve lisääntyy suuresti esityksen myötä.

Sijaisavun hakemisen paperisotaa tulisi vähentää ja yksinkertaistaa. Muuten lomituspalveluihin ollaan oltu varsin tyytyväisiä, eikä sen toimintatapaa olla pidetty monimutkaisena. Meillä on harvinainen hyvinvointipalvelu tarjottavana maatalousyrittäjille, ja toivottavasti on myös jatkossa.

Terveisin Helena Jaakkola, MTK-Kokemäen sihteeri.